

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Nauzdol.

Za liro moramo danes plačati 10 kron, francoski frank velja 17 kron, dolar 212 kron! To se pravi, da vrednost našega denarja v Evropi naravnost katastrofalno pada.

Ne da se tajiti, da so neposredni vzrok temu pojavu spekulacije inozemskih finančnih krogov, ki umetno in palašč potiskajo našo valuto na najnižjo stopnjo. Da se jim pa to posreči, da je potek našega gospodarskega življenja popolnoma odvisen od inozemskih mahinacij, tega ni nihče drugi kriv nego gospodarska politika naše sedanje državnotvorne vlade, ki nam je dala centralistično ustavo.

Proračun vlade izkazuje 4 milijarde deficita! Mi nimamo za državne izdatke pokritja in zato bomo morali še naprej fabricirati papir, kar naravno vede do ponižanja naše valute. Pri takem deficitu je naravno, da inozemstvo ne zaupa našemu gospodarstvu. Finančna politika naše vlade se je omejevala na to, da je navijala davčni vijak in tudi zdaj čitamo v glavnem glasilu jugoslovanske demokratske stranke, »Riječi«, da bo treba zvišati davke kmetstvom prebivalstvu, ki da ne plačuje v Jugoslaviji gotovo ništa! Pašičeva vlada misli torej izravnati naš proračun z novim obdavčenjem kmetkega in delavskega ljudstva ter delavne inteligence, dočim se bo ščitil spekulativni velekapital. To je samomorilna politika.

Sicer pa ima vse to svoj izvor v politični smeri demokratsko-radikalne vlade. Da se ta gospoda ohrani na vladi, obdoljuje vse ostale stranke, pravzaprav ves hrvatski in slovenski del države, da je zoper državo, slika nesrbsko prebivalstvo kot boljševisko in izdaja izjemne zakone, kakor da bi se cela Jugoslavija nahajala v stanju permanentne notranje revolucije. Pogubnost te politike priznava celo Pribičevićeva »Riječ« (12. t. m.), ki stoji sicer na čelu te gornje zoper hrvatske in slovenske protivladne stranke. V inozemstvu so vsled tega prepričani, da naša država stoji na slabih nogah in temu primerno ocenjujejo tudi naš dinar.

Vzemimo pa tudi našo upravo. Kdo ji more zaupati, ko pa ena in ista upravna oblast o eni in isti stvari tridesetkrat na mesec menja svoje pravno naziranje! Glej vprašanje ljubljanskih občinskih volitev! Ali je vsak uradnik, ko je njegova eksistenca odvisna od političnega prepričanja. Ali pa popolna odvisnost najvišje politične uprave od vladajoče stranke, sistem neskončnega zavlačevanja vsake zadeve, kar je že danes izpodkopalo vsako zaupanje državljanov v upravo. Kako more potem inozemstvo takemu sistemu zaupati?

Radikalna in demokratska stranka sta mislili, da bosta s centralistično ustavo dvignili moč in ugled naše države. Ravno narobe se je zgodilo! Nikoli ni naš ugled bil na tako nizki stopnji kakor je danes. Inozemstvo dobro ve, da je ogromna večina ljudstva v Jugoslaviji zoper to ustavo in da zato ne bo še izlepa konca notranjim političnim bojem. Ni čuda, da naš dinar pada. Kadar bodo v Beogradu enkrat razumeli, zakaj, potem se bo morebiti začelo ozdravljenje naših razmer in se bo naše gospodarstvo povzdignilo. Drugače pa ne.

PODALJSANE POČITNICE.

Belgrad, 12. sept. Ministrstvo za prosveto je predložilo ministrskemu svetu predlog, naj se z ozirom na kongres profesorjev iz vse države, ki se odpravi dne 25. t. m. v Zagrebu, odobre desetdnevne počitnice onim gimnazijam, ki ostanejo vsled kongresa brez potrebnega števila profesorjev.

POMOČ RUSIJI.

Belgrad, 12. sept. Ministrski predsednik Nikola Pašić je sprejel danes v svojem kabinetu ruskega poslanika Strandmanna, s katerim se je dalje časa razgovarjal. Razgovor se je sukal okrog pomoči ruskim beguncem ter okrog zagotovitve eksistence onih ruskih beguncev, ki se nahajajo v naši državi.

GOVEDO IZ NEMČIJE.

Belgrad, 10. sept. 1. oktobra t. l. do spejo v našo državo prve pošiljave nemških goved in ovac, katere prejme naša država na račun vojne odškodnine. Dobič bomo 17.000 goved in 60.000 glav ovac.

Seja ministrskega sveta.

Diplomatični koraki proti mažarskim in italijanskim grozodejstvom.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 13. sept. (Izv.) Včeraj popoldne od 4. do 7. ure se je vršila seja ministrskega sveta. Minister pravde dr. Gjurčić je referiral o pomilostitvi nekaterih zločincev. Finančni minister je govoril o raznih kreditih in o proračunu, za katerega je povdarjal, da ne sme presegati več kot 5 milijard. Zato naproša ministre, da v svojih potrebščinah skrajno štedljivo postopajo. Minister ver je stavil predlog glede imenovanja generalnega tajnika pri patriarhatu. Vojni minister je zahteval novih kreditov. Ministru trgo-

vine in industrije se dovoli kredit za podporo industrije sliv. Pribičević je referiral o pogromih Mažarov na srbski živelj v Baranji. Sklenjeno je, da se podvzamejo ostri diplomatični koraki. Isto je sklenjeno glede grozodejstev v Istri in Primorju.

Belgrad, 13. sept. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je predsednik Nikola Pašić referiral o stanju kralja Aleksandra. Njegovo zdravstveno stanje se neprestano obrača na bolje in bo kralj skoraj gotovo prisvestvoval 40 dnevnu parastosu za svojim očetom.

Nova centralna uprava.

12 ministrov. - Državni podtajniki.

Belgrad, 13. septembra. (Izv.) Včeraj je bil zakonodajnemu odboru predložen zakonski načrt o sestavi in funkcijah centralne uprave. Načrt predvideva 12 ministrov (kakor smo že včeraj poročali). Nova je uredba državnih podtajnikov ali podsekretarjev. Ti bodo zastopali ministre za njihove odstopnosti z vsemi pravicami. Smeli bodo podpisovati naredbe in ukaze, imeli bodo tudi pravico govoriti v narodni skupščini. Čas, ki ga prebijejo v tej funkciji, se jim zaračuna v službeno dobo. — V vsakem ministrstvu se imenujejo vrhovni na-

čelniki, ki bodo nadzorovali delo vseh odsekov. — Izredno zanimiva je določba, da sme vsak minister v slučaju potrebe narredbenim potom sestaviti osebni kabinet, ki se bo pečal izključno z osebnimi zadevami. Člani tega kabineta niso aktivni uradniki in jim določi nagrado minister sam v sporazumu z ministrskim svetom. Ta zakonski načrt, ki govori nadalje o državnem svetu, o administrativnem sodišču, njegovih funkcijah in delovanju, pride na razpravo v zakonodajnem odseku 20. t. m.

Zveza narodov.

Avstrijsko-mažarski spor. - Stališče Zveze narodov. - Indijski poslanik za sprejem Rusije v zvezo.

Zeneva, 12. sept. Razen korakov, katere je storila avstrijska vlada pri poslaniški konferenci v vprašanju mažarskega vpada na avstrijsko ozemlje pr Kirchschlagu, se je imenovana vlada obrnila tudi na zvezo narodov. Svet zveze narodov je v svoji današnji seji, katere se je udeležil zastopnik avstrijske vlade pri tajništvu zveze narodov, izročil nastopni odgovor avstrijski vladi: Svet zveze narodov jemlje na znanje avstrijske korake, kakor tudi to, da splošna avstrijska vlada važnost na to, da se člani zveze narodov pouče o kršitvah določb glede avstrijskega ozemlja. Ugotavlja, da spricho sedanjega položaja svet zveze narodov ne more posredovati. Zadeve, ki so združene s tem vprašanjem, naj ostanejo za sedaj nerešene. Svet zveze narodov jim bo posvečal največjo pozornost.

Zeneva, 12. septembra. Indijski poslanec Sastri naznačuje v svojem govoru gorenje-šleško vprašanje za tako, v katerem ima svet zveze narodov priliko, da se nestranksko udeleži. Vsa vprašanja,

ki se tičejo zveze narodov, se morajo obravnavati s tega stališča, da nismo samo državljani svoje države, temveč svetovni državljani. — Na razorožitev more Indija šele tedaj misliti, ko bodo Afganistan, Rusija in Turčija pripadale zvezi narodov. Dalje je zahteval govornik, naj bo Indija močnejše zastopana v tajništvu, kjer sedi sedaj le en zastopnik Indije.

Praga, 12. sept. Češkoslovaški minister zunanjih poslov dr. Beneš je poslal danes dopoldne predsedniku poslaniške konference v Parizu Cambonu noto, v kateri govori o dogodkih in terorističnem režimu na Zapadnem Mažarskem. Nota opozarja, da so sosednje države radi tega vznemirjene. Češkoslovaška vlada noče preiskovati, kdo je za vse to odgovoren, toda izjavlja, da je ta položaj nevzdržljiv. Delovanje za mir, ki naj odstrani, kar je zakrivila vojna, bi bilo zelo otežkočeno, ako se ta položaj podaljša le za en dan.

Katoliški shod v Zagorju ob Savi.

V Zagorju ob Savi se vrši dne 24. in 25. t. m. katoliški shod za šmartensko in del moravške dekanije.

Dne 24. t. m. ob pol 3. uri popoldan so odsekovna zborovanja. Ta zborovanja so velikega pomena, dala nam bodo smernice za naše nadaljnje delovanje. Vsaka župnija naj se teh zborovanj po svojih zastopnikih gotovo udeleži. Župni uradi naj nemudoma vrnejo tozadevne vprašalne pole.

Dne 25. t. m. Točno ob 9. uri sprejeto. Župani in občinski svetovaleci, skupine, Jug, strok. zveze, Marijine družbe, Tretji red, Orli, Orlice in vse ostale organizacije iz sem spadajočih župnij naj se zbere ob pol 9. uri s svojimi zastavami in znaki na trgu pred cerkvijo.

Po sprejedu pridiga in sv. maša na prostem. Darujejo jo prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski. Nato slede zborovanja z javnimi govori. Po možnosti zvečer orlovska telovadba. Sodeluje dobro izvežbana Zagorska rudniška godba.

Torej dne 25. t. m. vsi v Zagorje, da se navdušimo za lepe krščanske ideale!

Naša društva.

d Kamniško orlovsko okrožje priredi dne 18. septembra 1921 ob priliki otvoritve »Društvenega doma« v Dobu pri Donžalah javno telovadbo. Ker je to zadnja prireditve v letošnjem letu, vabimo tem potom bratske odseke, da se prireditve polnoštevilno udeležijo. Istotako vabimo vse prijatelje in ljubitelje organizacije, da prihitijo prihodnje nedeljo v Dob na domače društveno slavlje in na zadnjo letodomačo društveno slavlje in na zadnjo letošnjo večjo prireditve v okraju. Zbirališče je ob 1. uri pri bistriškem mostu na Viru odkoder odkorakamo z Salezijansko godbo v Dob. — Bog živi!

d Orliški krožek »Ljubljana M. O.« V sredo t. j. 14. t. m. točno ob 7. uri zvečer važna seja za vse članice in sicer na porti Franciškanskega samostana. Udeležba dolžnost. — Predsednica.

d Sempetersko prosvetno društvo ima v sredo, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer odbovno sejo, katere naj se zanesljivo udeleže vsi člani odbora in zastopniki odsekov.

d Orliški krožek »Ljubljana M. O.« Redna krožkova telovadba se prične v petek, dne 16. septembra od 7. do 8. ure v telovadnici I. državne gimnazije. Pridite sigurno! Bog živi! — Načelnica.

Politika agrarcev v Italiji.

Rim, 8. sept.

Uloga, ki jo igrajo agrarci v italijanski politiki, je malo ali nič znana politični javnosti izven Italije in tudi v Italiji sami se večinoma jako slabo pozna njih veliki upliv. V rimskem parlamentu so sicer agrarci zastopani jako pičlo, zato pa imajo gospodarsko moč v svojih rokah, s pomočjo katere pritiskajo na kurz italijanske politike.

Gospodarska moč italijanskih veleposesnikov sloni namreč na tem, da se bančni zavodi nahajajo v njih rokah, kar pomeni, da je tudi italijanska industrija pod njih posrednim vplivom. Iz tega sledi zopet, da je od volje agrarnih magnatov odvisna ne le usoda poljedelskih delavcev in kolonov (kmetje, ki obdelujejo v najem vzeto zemljo), marveč tudi usoda industrijalnih delavcev.

Borba poljedelskih in industrijalnih delavcev proti skupnim izkoriščevalcem, agrarnim magnatom, zbližuje v Italiji vedno bolj obe stranki, ki zastopata obeh kategorij delavstva in sicer ljudsko stranko (čije program se približuje programu Slovenske ljudske stranke), katera zastopa poljedelske delavce in italijanske socialistične stranke, ki zastopa industrijalne delavce.

Ljudska stranka, ki ima svoje zastopnike v sedanjem Bonomijevem kabinetu, se sicer energično bori proti agrarcem, ki posebno tekom zadnjih par mesecev vedno težje prizimajo na poljedelske delavce, a njih borba nima skoraj nikakega uspeha, ker so v vladi osamljeni in ker se edina stranka, ki bi jih mogla in ki bi bila v to poklicana, da jih podpira, t. j. ital. social. stranka nahaja v opoziciji. Razen tega je treba znati, da je vsa fašistovska gonja v Italiji organizirana in financirana od agrarcev v glavnem naperjena proti poljedelskim delavcem.

Fašistovska organizacija ima svoj početak v Bolonji in ravno v bolonjski pokrajini je tudi njeno pravo središče; njih strahovlado so najtežje občutili kmetje po vaseh bolonjske pokrajine in drugih njenih obmejnih dežel. Fašistovsko gibanje se je začelo takoj zatem, ko so poljedelski delavci s pomočjo svojih organizacij izsilili od svojih gospodarjev neke priboljške.

Te kmetom dovoljene koncesije so seveda silno razdražile agrarce, ki so, ne štečedi denarnih sredstev, organizirali oborožene fašistovske druhal, da bi na ta način razbili kmetijske organizacije in preklicali zopet vse to, kar so morali prej kmetom s pisanimi pogodbami dovoliti. Preganjano ljudstvo pa se je kmalu zavedlo iz prve osupljenosti in proti tolovajskim fašistom so se začele kar same ob sebi organizirati ljudske oborožene čete, ki so se postavile fašistom odločno proti robu in jim razbile precejšnje število lobanji.

V glavnem imamo torej tri gibanja, ki revolucionarno posegajo v italijansko politično življenje. Prvi gibanje poljedelskih delavcev za osvoboditev izpod veleposesniškega jarma, drugi krvavo reakcijo veleposesnikov v obliki fašizma in tretje oboroženi odpor preganjanih kmetijskih delavcev v obliki ljudskih čet (arditi del popolo).

Vsi ti dogodki spreminjajo osnove italijanske državne politike, ki dobi že v bližnjih par mesecih popolnoma novo, tudi vnanjemu svetu vidno lice.

Politični dogodki.

Odprto pismo g. Ivanu Hribarju, kr. pokrajinskemu namestniku za Slovenijo, objavlja današnja »Jugoslavija«. Pismo se glasi: »Dne 12. avgusta t. l. je priobčila »Jugoslavija« sledeče odprto pismo na Vas: Opozarjamo Vas, da so razni časopisi n. pr. »Straža«, »Slov. Gospodar«, »Nova Pravda« itd. že opetovano očitali vodji okrajnega glavarstva v Pljuju g. dr. Otmarju Pirkmaierja razne težke pregreške: poneverbe, nedovoljene manipulacije z demobilizacijskim blagom, nepravilno zaračunavanje uradnih potnih stroškov itd. itd. Na vse ogromne očitke g. dr. Pirkmaier ni niti najmanj reagiral ali jih dementiral in se ni niti skusil braniti. Upravičeno je tedaj

menje, da so očitki resnični. V interesu državne uprave in da ne izgubi ljudstvo zaupanja do nje, Vas prosimo, da uvedete takoj proti g. dr. Pirkmaierju disciplinarne preiskave. Potrebno je, da se pri tej zaslišaji uradniki vseh oblasti v Ptuj in zastopniki vseh političnih strank kakor tudi priče, ki se bodo priglasile. Dobil sem iz ptujskega okraja toliko pritožb zoper g. dr. Pirkmaierja, da sem se začel zanimati za to zadevo. Dognal sem toliko obremenilnega zoper dr. Pirkmaierja, da sem na shodu NSS v Ptuj dne 8. t. m. javno nastopil zoper njega. Svoje obdolžitve sem pripravljen vsak čas dokazati s pričami. Opozarjam Vas g. kr. pokrajinski namestnik, da bom v zadevi dr. Pirkmaierja stavil v parlamentu interpelacijo. Uverjen sem, da bode te vrhovni upravni šef Slovenije nemudoma upeljali disciplinarne preiskave zoper dr. Pirkmaierja. Ljubljana, dne 12. sept. 1921. Anton Brendtner, narodni poslanec. — Radovedni smo zdaj, kaj ukrene g. Ivan Hribar. Ni treba posebi poudarjati, da je glavni, katerega poslanec Brandtner dolži takih težkih grehov, steber demokracije. Vodil je med drugim tudi preiskavo zoper g. Peska. To je pač zdaj revanša.

— **Samostojni kmetje se prodajajo radikalno.** »Agramer Tagblatt«-u poročajo iz Beograda: »V dobro informiranih političnih krogih se govori o možnosti kooperacije med radikali in slovensko samostojno kmečko stranko. Za kooperacijo dela največ minister Pucelj in se zdi, da bo najbrže že v prihodnjih dneh prišlo do tozadevnih pogajanj. — Toraj tudi samostojni so že obupali nad demokracijo in iščejo novih protektorjev.

— **Nova stranka v Vojvodini.** V vojvodinskih listih se v zadnjem času mnogo piše in razpravlja o novi vojvodinski stranki, ki naj bi družila vse one, ki so za obrambo Vojvodine. Istočasno s temi glasovi se vedno bolj razširjajo vesti o izstopu radikalnih poslancev iz Vojvodine iz radikalne stranke.

— **Nova srbska stranka.** Pred par dnevi se je v Beogradu vršilo zborovanje na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi nove stranke, katere program bo strogo velikosrbski. Izvoljen je bil odbor s trgovcem Gjurgjevićem kot predsednikom na čelu, da izdela pravila stranke. V prihodnjem letu se bo vršil strankin kongres.

— **Lepe razmere.** »Samouprava« od 7. t. m. objavlja sledeči telegram iz Dol. Milanovca: »Petar Djordjević iz Rudne Glave, demokratska perjanica, ubio Mihajla Solarevića iz Rudne Glave. Ubica još u slobodi. Policija je hladna prema ubici. Protestujte. — Adamović.«

— **Potovanje poslancev češkoslovaške ljudske stranke v Rim.** Koncem tega

meseca odpotuje msgr. Šramek in poslanec Hlinka v Rim. Z njima odpotuje tudi podpredsednik parlamenta dr. Hruban. Potovanje ima namen, da informirajo papeža o stanju katoliške cerkve na Češkem.

Dnevni dogodki.

— **Zmaga Slovenske ljudske stranke v Sodražici.** Pri ponovnih občinskih volitvah v Sodražici je zmaga SLS z absolutno večino. Od 24 odbornikov jih je dobila SLS 13, JDS 7, katoliška kmečka stranka pa 4. Pri zadnjih volitvah je SLS dobila samo 12 odbornikov.

— **Obiskovalcem Graškega semuja.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel od zavoda za pospeševanje obrti v Gradcu potne legitimacije za obiskovalce graškega sejma, ki se vrši od 24. septembra do 2. oktobra 1921. Imetnikom potne legitimacije je dovolila južna železnica polovično vožnjo na vseh vlakih v Jugoslaviji in Avstriji, izvenemski ekspresne, D in L vlake. Pri D vlakih je dovoljena polovična vožnja samo za I. razred. Pri avstrijskem konzulatu plača imetnik potne legitimacije samo četrtino običajne vsote za vizum. Potna legitimacija velja od 16. septembra do 10. oktobra ter stane 1 dinar.

— **Izplačila 20% priznanic.** Generalni inšpektorat finančnega ministrstva je končal priprave in zbiranje priznanic od raznih denarnih zavodov in bank za zadržanih 20% kronskih bankovcev o priliki žigosanja denarja. Sedaj se v generalnem inšpektoratu vrše priprave za izplačilo onih 20%.

— **Ponarejanje denarja izredno cvete na Dunaju,** kjer obstojajo kar povsem moderno urejeni laboratoriji, v katerih se izdeluje zdrava valuta. Dunajska policija skoraj vsak dan izprazni kako tako gnezdo. Pred par dnevi je aretirala nekega Blocha, ki je fabriciral češkoslovaške in rumunske bankovce, katerih je razpečal že precej čedno vsoto. Jugoslovanski dinarjev z ozirom na njih slab kurz ne ponarejajo nič več, ker se jim ne izplača.

— **Dragocena sablja.** Nekemu splitskemu trgovcu je policija te dni zaplenila sabljo, ki je bila za časa okupacije ukradena iz beogradske dvorne zakladnice. Sablja je dar perzijskega šaha Aleksandra Obrenovića in je zelo dragoceno delo iz srebra, zlata in slonove kosti. Za sabljo so Amerikanci ponujali temu trgovcu 500 dolarjev, dočim je dal on za njo 10.000 n. a. kron nekemu trgovcu na Dunaju.

— **11letni vlomilec.** Zagrebška policija je te dni zaslišala nekega 11letnega dečka rayno, ko je hotel prav spretno vlomiti v neko trgovino. Na policiji je priznal, da je izvršil že več vlovov.

Ljubljanski dogodki.

— **Ij Kr. drž. trgovska akademija v Ljubljani.** Ravnateljstvo drž. trgovske akademije naznanja, da se vrši vpisovanje v prvi in drugi letnik od dne 13. do 15. septembra na srednji tehnični šoli v drugem nadstropju soba št. 6., in sicer od 9.—12. in od 3.—6. ure. Začetek pouka bo naznanjen na deski v avli omenjenega zavoda. Vpisovanje v abiturijentski tečaj se vrši od 25. do 30. septembra na istem zavodu. — Ravnateljstvo.

— **Na osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani.** Turjaški trg št. 3, II. nadstropje v poslopiju Kmetijske družbe se vrši vpisovanje učenk in hospitantk 14., 15. in 16. septembra vsaki dan od 8. do 12. in od 14. do 17. ure za razne tehnike ženske domače obrti: šivane čipke, belo in pisano vezenje, toledo, filet in biserna dela. Upisnine in šolnine ni nobene. Podrobna pojasnila so razvidna na objavi deski.

— **Ij Baranjskim beguncem.** Vsi v policijskem okolišu bivajoči begunci iz Baranje se imajo v roku 8 dni tuuradno, pritličje, soba št. 1, osebno prijaviti. Oni, ki ne bodo tega storili, ne bodo uživali nikake zaščite naše države. — Policijski direktor: dr. Gustin s. r.

— **Ij Okradeni sodelavci.** France Plavec je služil pri ljubljanski mestni občini in je meseca junija okradel svoje sodelavce Josipa Finca, Antona Dittingerja, Petra Stempiharja in Jožefa Čimžarja. Obsojen je bil za to na 6 mesecev težke ječe.

Kršitev državne avtoritete.

Pred dežel. sodiščem se je zagovarjal danes g. Milan Plut, rojen 5. oktobra 1881 v Zagradcu, brez konfesije, stanujoč na Cesti na Rožnik. Državno pravdnitvo ga je obtožilo po § 104 srb. k. z., ker da je 17. majnika letos rekel v hiši Cesta na Rožnik št. 5 detektivu Viljemu Pečarju, ki je zapečatil neko sobo: »Jaz že vem, kaj je stanovanjski urad. Bilo bi najbolje, ako bi se vrglo bombo v njega.« Gospod Plut je rekel, da se ne čuti krivega. Ko je prišel v Ljubljano, ni mogel dobiti stanovanja. Končno je dobil stanovanje v vili svoje sestre. Ko je sestra kupila v Mariboru kavarno Meran in se je tja preselila, je sprejel v njeno sobo g. Vilfanovo. »Ko sem prišel takrat domov, sem našel tam detektiva, ki je zapečatil sobo. Rekel sem mu: »Na ovadbo čisto navadnega špiona zapečatite urad.« Vedno se potegujem za avtoriteto države, detektiv je pa rušil njeno avtoriteto, ker je rekel, da me ima pravico aretirati.« Predsednik senata, g. svetnik Skaberne, je prebral ovadbo, na kar je g. Plut pripomnil: »To je popolnoma lažnjiva ovadba.« Priča detektiv Viljem Pečar je povedal:

vpraša Harry nestrpno.

»Nekaj zelo imenitnega, dragocenega, Harry!«

Nato govori svojemu zaročencu nekaj po tihem na uho. Poteze Harry Thirlwilla se najprvo izpremené, vendar čim dalje govori Alice, tem bolj mu silijo usta na smeh.

Ko konča, jo prime za roko in poljubi. »Alice, ti si pravi izvor vse duhovitosti!«

»Le ne prilizuj se preveč, ljubi Harry!« mu odvrne prijazno. »Sedaj veš moj predlog in pogoje. Do tebe imam neomejeno zaupanje. Toda ravnati se moraš po mojih zahtevah. Če tega ne storiš, potem je najina zaročna splavala po vodi. Toda zanesem se nate.«

Brez dvoma, ljuba Alice. Pregovoril bom svojega očeta, da pristane na tvoj predlog in ga odobri.«

»Da, od očeta je vse odvisno. Takoj, ko dobiš pismo potrdilo, ga pošlješ meni in mi natančno poveš vse okoliščine.«

»Se eno vprašanje«, reče Harry previdno. »Zakaj se s svojim predlogom nisi obrnila na svojega očeta?«

»Ker imam vzroke.«

»Dobro.«

Ko sta se še pol ure razgovarjala, se Alice poslovila od svojega zaročenca.

Tri dni pozneje prejme pismo od Harryja. Zapre se v svojo sobo in prebira došlo pismo. Harry je sklenil pisanje: »Sedaj se pa požuri, draga!«

Za trenotek se zamisli. Kmalu se pa zbudi iz svojih sanj in reče s smehom na licu:

»Dobil sem ukaz od stanovanjskega urada, da moram zapečatiti neko sobo, ker se je gospa izselila v Maribor. Ker služkinja ni hotela prevzeti odloka, sem ga dal pooblaščenca g. Plutu, ki mi je rekel: »Nikar ne uganjajte špionaže in glejte, da se precej izgubite z mesta!« Nato mi je rekel: »Jaz že vem, kaj je stanovanjski urad. Bilo bi najbolje, ako bi se vrgla bomba v njega.« Ko sem hotel zaslišavati priče zaradi vselejavanja gospe Vilfan, mi je g. Plut rekel: »Ne uganjajte špionaže!« odgovoril sem mu: »Jaz Vas lahko aretiram.« Državni pravdnik g. dr. Ogoreutz je zahteval, naj se g. Plut po § 104 srb. k. z. kaznuje. G. Plut: »Meni ni nikdar prišlo na misel, da bi bil kršil avtoriteto države.« Predsednik svetnik Skaberne je nato razglasil sodbo, s katero je bil g. Plut obsojen na 200 kron denarne globe. V olajševalnih razlogih je navajal g. svetnik Skaberne: »Obtoženi Milan Plut je, kakor znano, razburljiv človek. Takrat je bil Milan Plut tako razburjen, da ni vedel, kaj je rekel.«

DOLŽNOST

vsakega zvestega in zavednega krščanskega socialnega delavca je, da naroči

»NOVI ČAS«!

Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščanske socialne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Poslano.*

Kot sem že ponovno izjavil, da nisem zakrnil nikoli in nikdar kakage nemoralnega delikta, tako izjavljam tudi sedaj, da so obdolžitve, ki sta jih po svojih izvešitvah priobčila »Napreček« in »Jutro«, popolnoma neresnične. Kakor hitro mi bodo znana imena obdolžiteljcev, bom takoj nastopil tožno pot, kakor sem do danes izročil vsakega sodišču, ki je trosil o meni zlobne in neresnične vesti. Brezmejna podlost je krasti čast in poštenje. Se večja podlost pa je, če se kaj takega dela z Judeževimi srebrniki. Vsaka podlost se maščuje in tako bo tudi maščevana politična podlost mojih nasprotnikov. Prepričan sem, da ni daleč dan zadostjenja za vse krivice, ki sem jih moral do danes pretrpeti. — V Ljubljani, dne 11. septembra 1921. Anton Pesek.

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
LJUBLJANA, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Tekmeci.

Črtica iz življenja ameriških kapitalistov.*

(Dalje.)

Položaj je bil sedaj na tehtnici. Sedaj je bilo več potnikov na Transverse Rapid, zdaj na Southern Continental Express. Jasnó je pa bilo, da nobena železnica ne more dolgo prenašati tolikih izdatkov.

Preteklo je skoro pol leta hudega boja. Alice in njena mati sedita v sobi. Deklica bere neki francoski roman, ki je opisoval medsebojni boj dveh pariških veletrgovin. Stara gospa pa je pletla srebrnino.

»Ali mi hočeš, ljuba Alice,« reče, »brati nekoliko iz tvojega romana?«

»Sedaj ni ničesar zanimivega,« reče Alice in bere naprej. Počasi lista s strani. Zdajci pa postane pozorna na eno mesto v knjigi.

»Mama,« reče razburjeno in zapre knjigo, »mama, krasna misel mi je prišla v glavo. To bi bilo kaj!«

»Tako?« reče Mrs. Freelond. »Pa vendarne o prostih vstopnicah v gledališče? Mislila si sicer dobro. Toda Thirlwillove je le vzpodbudilo in vsestransko tekmovanje se je pričelo. Papa mi je včeraj zaupno povedal, da —«

»No,« vpraša živahno, »kaj ti je povedal?«

»Rekel mi je, da je že precej pri koncu svojega odpora napram Southern Continental Express. Naša Transverse Rapid požira sedaj grozne vsote. Vsak dan mora oče dodati iz svojega žepa. Southern

Continental železnica ima pač večji kapital in lažje prenaša breme.«

»Torej se hoče papa podati?«

»No, tako daleč še nisimo. Toda povej mi, česa si se preje domislila?«

»Domislila?« vpraša Alice: »O, mama, to te ne bo zanimalo. Zmotila sem se. Ni vredno, da ti povem.«

Kmalu nato se poda v svojo sobo. Dolgo časa hodi premišljevalje semtertja. Konečno dospé do gotovega zaključka. »Da, to je edino prava pot. Obrnila bom tok na to stran.«

Vsede se k mizi in napiše pismo. Ko odloži pero, prebere še enkrat, kar je napisala:

Ljubi Harry!

Obljubil si mi v svojem pismu pred pol leta, da boš meni na uslugo vsako sekundo. Sedaj se obračam na tebe. Imam nekaj zelo važnega sporočiti. Pričakujem te pojutrišnjem v bralni sobi hotela Lincoln v St. Louisu. Pismo dobiš jutri, torej imaš časa, da si pojutrišnjem pri meni, da si bi moral najeti posebni vlak tvoje železnice ali pa mojega očeta.

Tvoja te ljubčica

Alice Freelond,

Ko pride Alice čez dva dni pred hotel Lincoln, jo že čaka Harry Thirlwill, mlad, eleganten mož s prijaznim obrazom.

Pozdravita se pristrčno, vendar dostojno. V bralni sobi hotela se vsedeta v skrit kotiček, da ju ne bi vsi gostje opazovali.

»Kake novice imaš zame, ljuba Alice?«

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici

izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne ročno in strojnokovane žeblje, spojke, kljuge, verige in vse druge v njeno stroko spadajoče železne izdelke. —

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!